

Knjižničarske **novice**

Posvetovanja sekcij ZBDS – prvi dan

8. 10. 2025

dr. Maja Peteh

Gozdarski inštitut Slovenije, Gozdarska knjižnica

Uvodni govorniki so izpostavili ugotovitev, da smo slovenski knjižničarji izredno povezani. Lepo je, če to slišiš od kolegov, še bolj pa, če to slišiš od predstavnika Ministrstva za kulturo. Matevž Čelik Vidmar, državni sekretar na ministrstvu, je dodal, da je to redkost v slovenskem prostoru in da bi si takšno povezanost želel tudi na drugih področjih kulture. Podobno so tudi letos ugotavljali predstavniki sponzorjev. Moto »Zakaj bi delali sami, raje delajte z nami« nas očitno uspešno povezuje že nekaj let.

Kolaž utrinkov s Posvetovanja

Juha Manninen, direktor Finske knjižnične zveze z več kot 20-letnimi izkušnjami, je aktivno sodeloval pri razvoju finske knjižnične zakonodaje. Finska, ki ima 5,6 milijona prebivalcev, se ponaša z enim najbolj priljubljenih knjižničnih sistemov na svetu – leta 2024 je knjižnice obiskalo kar 61 % prebivalcev. Knjižnice so brezplačne, močno medsebojno povezane in podpirajo nacionalno strategijo pismenosti do leta 2030. Finski knjižnični zakon iz leta 2017 poudarja pomen enakih možnosti za izobraževanje, dostopa do informacij, bralne kulture ter spodbujanja aktivnega državljanstva in demokracije. Kljub izzivom, kot so staranje prebivalstva, naraščajoča nepismenost in regionalne razlike, ostajajo finske knjižnice osrednje točke skupnosti z dejavnostmi, kot so jezikovne kavarne, programi za ranljive skupine in forumi za politični dialog. Njihov vpliv presega statistiko – gradijo vključujočo, izobraženo in demokratično družbo.

Tjaša Mrgole Jukič, potujoča knjižničarka in prejemnica Čopove diplome za leto 2024, je v predstavitvi izpostavila pomen potujoče knjižnice. Njen dosežek je neprimerljivo večji od klasičnih knjižničnih enot, saj bibliobus obišče domove za starejše, vrtce in šole, kar prispeva k večji vključenosti prebivalstva in promociji Knjižnice Ivana Potrča Ptuj. Poseben poudarek daje pripovedovanju pravljic, ki po njenih izkušnjah služi kot odlično orodje za povezovanje ljudi z bibliobusom in knjižnico ter pripomore k dvigu članstva in bralne kulture. Za zaključek so zaposleni v ptujski knjižnici pripravili glasbeno predstavo Povabilo v mačje mesto, ki pripoveduje o slavnem mačku Muriju in drugih znanih mačkah.

Mateja Lesar iz Mestne knjižnice Ljubljana je predstavila Učni center, ki se je od ustanovitve leta 2013 preoblikoval v Kompetenčni center za izobraževanje knjižničarjev in strokovne javnosti. Izpostavila je pomen sodelovanja in akreditacije Erasmus+, ki omogoča izvedbo mednarodnih izobraževanj za odrasle. Predstavila je načine promocije aktivnosti: portal [Knjižnice.si](https://knjiznicske.si), [Knjižničarske novice](#), mesečna vabila po e-pošti in spletno stran, ki je trenutno v prenovi. Pri načrtovanju novih izobraževanj sledijo ugotovitvam lastnih raziskav, priporočilom stroke in pobudam strokovne javnosti, posebej pa je poudarila pomen evalvacije, ki je osnova za načrtovanje prihodnjega dela.

V nadaljevanju je **Nataša Knap** predstavila izobraževanje knjižničarjev v NUK, ki ga delijo na tri sklope: izobraževanja za začetnike, permanentna izobraževanja in izobraževanja za vzajemno katalogizacijo. Četrty sklop, izobraževanja za uporabnike, je namenjen splošni javnosti. Pri načrtovanju sledijo željam in izobraževalnim potrebam knjižničarjev in knjižnicam ter novostim v stroki. Z izjemo izobraževanj za začetnike ostale sklope izvajajo tudi v spletni oziroma hibridni obliki, ki so relativno dobro sprejeti.

Boštjan Batič je predstavil rezultate raziskave na temo večopravilnosti, ki je prisotna pri izobraževanju knjižničarjev na delovnem mestu. Po epidemiji koronavirusa so vse bolj razširjena spletna izobraževanja, ki prinašajo tako prednosti (lokacijska in časovna neodvisnost) kot pasti. Problem večopravilnosti nastane, ker izpopolnjevanje pogosto poteka na delovnem mestu, kjer so prisotne številne motnje (službena opravila, interakcije s sodelavci, pisanje e-pošte itd.). Knjižničarji in vodstva knjižnic bi morali rezultate raziska

prenesti v prakso, v čim večji meri omejiti motnje med izobraževanjem, zagotoviti miren prostor in omejiti dostop do e-pošte.

Dr. **Sabina Fras Popovič**, dolgoletna promotorka branja, je poudarila, da bi moralo biti branje osnovna metoda dela, ki bi se je morali knjižničarji zavedati in jo prakticirati za potrebe svojega dela, delodajalci pa bi morali to spodbujati. Seveda smo si prisotni ob tem ustvarili oziroma dopolnili osebni seznam knjig v branje.

Njenemu motivacijskemu predavanju je sledila predstavitev magistrskega dela **Matevža Zdolška**, ki je nastalo pod njenim mentorstvom. Z rezultati ankete med splošnimi knjižničarji je ugotovil, da so se njihove bralne navade v 25 letih spremenile: berejo sicer manj, a več leposlovja in izrazito manj strokovne literature. Kljub temu se njihovih bralnih navad ne more primerjati s splošno javnostjo, saj strokovni knjižnični delavci sodijo med "super bralce". Tiskane knjige ostajajo najbolj priljubljen format, pri mlajših zaposlenih pa je mogoče zaznati trend branja v tujih jezikih, predvsem v angleščini.

Sponzor prvega dne je bil **Clarivate**, katerega predstavnica je opozorila predvsem na vključevanje umetne inteligence v njihova iskalna orodja.

Večerno druženje je potekalo v glasbeno-improvizacijskem vzdušju, ki sta ga ustvarila člana skupine Slike z jezika. Doživeli smo preplet freestyle rapa in vizualne umetnosti v obliki sprotnega risanja stripa, brez scenarija, samo na podlagi ključnih besed, ki bi jih v COBISS+ poiskali z iskalno sintakso

(KW=* AND (LA=slv OR LA=eng)), tu pa jih je predlagalo strokovno občinstvo.

Za zaključek še pohvala organizatorju, ki se je pri snovanju programa resnično potrudil. Ustvaril je dovolj dolge odmore za kavo in dosledno pazil na časovnico, kar je udeležencem omogočilo najpomembnejšo in najbogatejšo izkušnjo – čas za osebno spoznavanje, srečanje s kolegi, izmenjavo mnenj, izkušenj, idej in snovanje novih projektov.

Predstavitve so dostopne na **spletni strani ZBDS**.